

Eu:n uusi tietosuoja- asetus (gdpr)

Suomen Miekkailu- ja 5-otteluliitto

Opas seuroille

5/2018

Mikä on gdpr?

EU:n uusi tietosuoja-asetus, jonka tavoitteena on lisätä henkilötietojen käsittelyn avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Sillä halutaan vahvistaa rekisteröityjen oikeuksia valvoa henkilötietojensa käsittelyä.

Mikä muuttuu?

Rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuus – dokumentointi entistäkin tärkeämpi

Rekisteröidyn oikeudet – erityisesti unohdetuksi tuleminen

Turvallisuuskulttuuri – riskiperusteinen lähestymistapa

Yksityisyyden suojan kunnioitus

Selosteet, kuvaukset ja tekniikka kunnossa, ihmiset sitoutetaan ja sitoutuvat tietosuojaan

Muu turvallisuus (printtaus, suojaamattoman sähköpostin käyttö, tietokoneen näyttö kiinni etc.)

Ei dramatiikkaa – tietoturva pitää vain ottaa vakavasti

Missä mennään?

- Euroopan Unionin uusi tietosuoja-asetus tuli voimaan 24.5.2016.
- Elämme nyt toukokuussa 2018 loppuvaa siirtymäkautta.
- Asetusta aletaan soveltaa 25.5.2018 alkaen.
- **Asetus on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä!**
- Asetus jättää kuitenkin jäsenvaltioille direktiivinomaista kansallista liikkumavaraa. Hallituksen esitys uudeksi tietosuojalaiksi on annettu 1.3.2018.
- Uuden Tietosuojalain vahvistamisen aikataulusta ei ole varmaa tietoa. Tietosuojavaltuutettu lausuu asiasta aikaisintaan syksyllä.
- Lain säätämisen jälkeenkin jää paljon avoimia kysymyksiä liittyen urheilun käytänteisiin. **Olympiakomitea laatii liitoille ja sitä kautta seuroille käytännesäännön, joka valmistuu aikaisintaan loppuvuodesta 2018. Käytännesääntö vastaa kysymyksiin tietosuoja-asetuksen soveltamisesta urheilun erityispiirteet huomioiden.**

Käsitteistöä

Henkilötieto: Esimerkiksi henkilön nimi, postiosoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite, henkilötunnus, syntymäaika, sukupuoli, paidan koko, kulkuneuvon rekisterinumero, valokuva, videohaastattelu tai kilpailun tulos = kaikki henkilöön liittyvä tieto. Sosiaaliturvatunnuksen kerääminen yksilöintitarkoitukseen on mahdollista, jos se on tarpeellista (kynnys on korkea ja suojausvaatimukset isot). Erityiset henkilötietoryhmät (arkaluontoinen tieto) esim. terveyttä koskevat tiedot. Alle 16-vuotiailla lapsilla erityinen suoja.

Rekisteröity: Luonnollinen henkilö, jota yllämainittu henkilötieto koskee.

Rekisteri: Henkilötietojen joukko, jota käsitellään ja josta tiettyä henkilöä koskevat tiedot voidaan löytää helposti ja pienin kustannuksin. HUOM! Asetus ei koske: Toimituksellinen aineisto tai asiakirja, josta ei voi hakea tietoa henkilöä koskevilla perusteilla (linjaus tulee todennäköisesti olemaan esim. pdf ilman metatietoja, käytännössä mm. toimintasuunnitelmat ja kertomukset sekä kilpailutulokset.)

Rekisterinpitäjä: Taho, joka määrittelee, miksi ja miten henkilötietoja käsitellään, ja miksi rekisteri on syntynyt. Rekisterinpitäjä on vastuussa henkilötietojen käsittelystä.

Käsittelijä: Henkilö tai tahon, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun (esim. henkilöt, joilla käyttöoikeus seuran jäsenrekisteriin tai muihin rekistereihin). Asetuksen myötä käsittelijän vastuu kasvaa! Sopimukset entistä tärkeämmät, kaikki sitoutettava noudattamaan tietoturva-asetusta.

Osoitusvelvollisuus: Henkilötietoja käsittelevillä rekisterinpitäjillä on velvollisuus osoittaa konkreettisesti dokumentein, että organisaatio toimii tietojen käsittelyssä asetuksen edellyttämällä tavalla.

Tietosuojavastaava: Vapaaehtoinen nimitys, mutta seurojen on hyvä nimetä tietosuojan yhteyshenkilö. Tietosuojavastaava on organisaation sisäinen asiantuntija tietosuoja-asioissa sekä yhteyspiste rekisteröidyille ja valvontaviranomaisille. Tietosuojavastaavan on oltava riippumaton rekisterinpitäjästä.

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperusta

- **Laki** (esim. yhdistyslaki määrää, että yhdistyksen on pidettävä jäsenluetteloa)
- **Sopimus:** Henkilötietoja saa käsitellä siinä tilanteessa, että rekisteröity on jonkin sopimuksen toisena osapuolena, tai kun rekisteröidyn pyynnöstä, sopimusta laadittaessa, on suoritettava henkilötietoihin liittyviä toimenpiteitä.
- **Oikeutettu etu:** (ei ristiriitaa yksilön perusoikeuksien kanssa). Oikeutetut edut liittyvät sellaisiin toimintoihin kuten esimerkiksi suoramarkkinointi, asiakaspalvelu tai tuote- ja palvelukehitys.
- **Yleinen etu tai julkinen tehtävä**
- **Suostumus:** Jos ei muuta oikeusperustetta (suostumuksen on oltava selkeä ja aktiivinen sekä dokumentoitu).

Tietosuojaperiaatteet

- Käsittelyn lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys
- Käyttötarkoitussidonnaisuus
 - Esim. jäsenyys, asiakkuus ja työsuhde.
 - Tietojen käsittelyn tarkoitus on määriteltävä etukäteen.
 - Tietoja voi käyttää vain etukäteen määriteltyn tarkoitukseen.
- Tietojen keräämisen ja tietojen minimointi
- Tietojen täsmällisyys
- Tietojen säilytyksen rajoittaminen
- Tietojen eheys ja luottamuksellisuus
- Rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuus

Osoitusvelvollisuus

- Rekisterinpitäjällä on oltava kyky osoittaa noudattavansa asetusta henkilötietojen käsittelyssä ja toteuttavansa tietosuojaperiaatteita käytännössä. Kaikki yhteisön henkilörekisterit ja tietojenkäsittelyprosessit täytyy siis olla dokumentoituna (seloste käsittelytoimista)!
 - Tietojen käsittelyn prosessien ja sisältöjen kuvaus – avoimuus – lisää rekisteröidyn luottamusta
- Suhteellisuusperiaate (Facebook vs. pieni urheiluseura)

Rekisteröidyn oikeudet

- Oikeus saada läpinäkyvää informaatiota, kun henkilötiedot kerätään (seloste käsittelytoimista).
- Oikeus päästä tarkastamaan omat tietonsa ja oikeus oikaista omia tietoja.
- Oikeus poistaa tietoja ja tulla kokonaan unohdetuksi sekä rajoittaa omien tietojen käsittelyä (ei absoluuttinen oikeus)
 - Henkilötieto hävitetään heti, kun käytön peruste päättyy
 - Anonymisointi tilastoja varten on mahdollista
 - Ratkaistavaksi tulee, miten käsitellä esim. kilpailulistoja- ja tuloksia, koulutushistoria-, suoritus- ja edustusosoikeusrekistereitä. Näihin kysymyksiin vastaa Urheilun käytännesääntö.
- Oikeus tulla informoiduksi henkilötietojen tietoturvaloukkauksista
 - Velvollisuus ilmoittaa henkilötietojen tietoturvaloukkauksista tietosuojaviranomaisille ja rekisteröidyille
 - Loukkaus on esimerkiksi henkilötietojen vahingossa tapahtuva tuhoaminen, tietojen häviäminen, muuttaminen, luvaton luovuttaminen tai pääsy tietoihin
 - Ilmoitus ilman aiheetonta viivästystä, viranomaiselle viimeistään 72 tunnin kuluessa
- Lapsilla erityinen suoja (alle 16v.)

Seloste käsittelytoimista

- Myös tähän asti yhteisöillä on ollut velvollisuus laatia rekisteriseloste/tietosuojaseloste
- Nyt velvollisuus on vain laajempi
 - Seloste käsittelytoimista voi olla nimeltään seloste käsittelytoimista – tulossa virallisia malleja!

Mitä selosteen käsittelytoimista tulee sisältää:

- Mitä tietoja käsitellään sekä käsittelyn oikeusperuste?
- Miten ja missä tietoja käsitellään (kerääminen, tallentaminen, säilytys ja hävitys)?
- Kenelle ja mihin tietoja luovutetaan?

Mitä seuraavaksi seuroissa?

Seuran tulee:

STEPPI 1: Selvittää, mitä henkilötietoja seuralla on hallussa eli kartoittaa käytössä olevat rekisterit ja miten henkilötietoja käytetään?

(Mitä rekistereitä seuroilla mahdollisesti on? Mm. Jäsenluettelo, Jäsenrekisteri, Valmentajarekisteri, Koulutusrekisteri, Tapahtumien ilmoittautumislistat, Varustetilaukslistoja, Kilpailu- ja testitulokset yms.)

STEPPI 2: Selvittää, kuka henkilötietoja käsittelee ja suunnitella, miten käsittelijät sitoutetaan ja koulutetaan?

- Ovatko käyttöoikeudet henkilökohtaiset?
- Kuka hallinnoi käyttöoikeuksia?
- Käsittelijät sitoutettava sopimuksin!

STEPPI 3: Suunnitella ja toteuttaa, miten tarpeettomat henkilötiedot poistetaan?

STEPPI 4: Laatia jokaisen rekisterin osalta selosteet käsittelytoimista.

STEPPI 5: Kartoittaa kaikkien tietoturvaan liittyvät riskit seuran toiminnassa.

STEPPI 6: Nimetä seuraan tietosuojaan yhteyshenkilö.

Noudattaa julkaisutoiminnassa (internet, some-kanavat) huolellisuutta! Suostumus pyydetty julkaisuihin (suostumus on aina peruttavissa).

Noudatettava huolellisuutta luovutettaessa henkilötietoja kolmansille osapuolille!

FIE-lisenssin haltijat

- FIE vaatii oman suostumuksen tietojen keräämiseen, käsittelyyn, ylläpitoon ja käyttöön kaikilta FIE-lisenssin haltijoilta
- Koskee esim. urheilijoita ja tuomareita
- Kaikki suomalaiset FIE-lisenssin haltijat saavat allekirjoitettavan dokumentin sähköpostitse toiminnanjohtajalta lähiaikoina
- UIPM:ltä ei ole tullut vastaavaa pyyntöä/tietoa

Lisätietoja

- Suomen Miekkailu- ja 5-otteluliitto auttaa tietosuoja-asetusta koskevissa kysymyksissä sekä konsultoi tarvittaessa Olympiakomitean erityisasiantuntijaa. Lisätietoa jaetaan seuroille sitä mukaan, kun uuden tietosuojalain käsittely etenee!
- Uusimmissa seuratyökaluissa, esim. Suomisport ja MyClub, tietosuoja-asetus on huomioitu. Tiesithän, että Suomisporttia pystyy käyttämään seuran jäsenrekisterinä! (www.suomisport.fi)
- www.tietosuoja.fi
- www.arjentietosuoja.fi (<http://tietosuoja.vahtiohje.fi/fi/#/front>)

